

บทที่ 3
การรับรู้อ

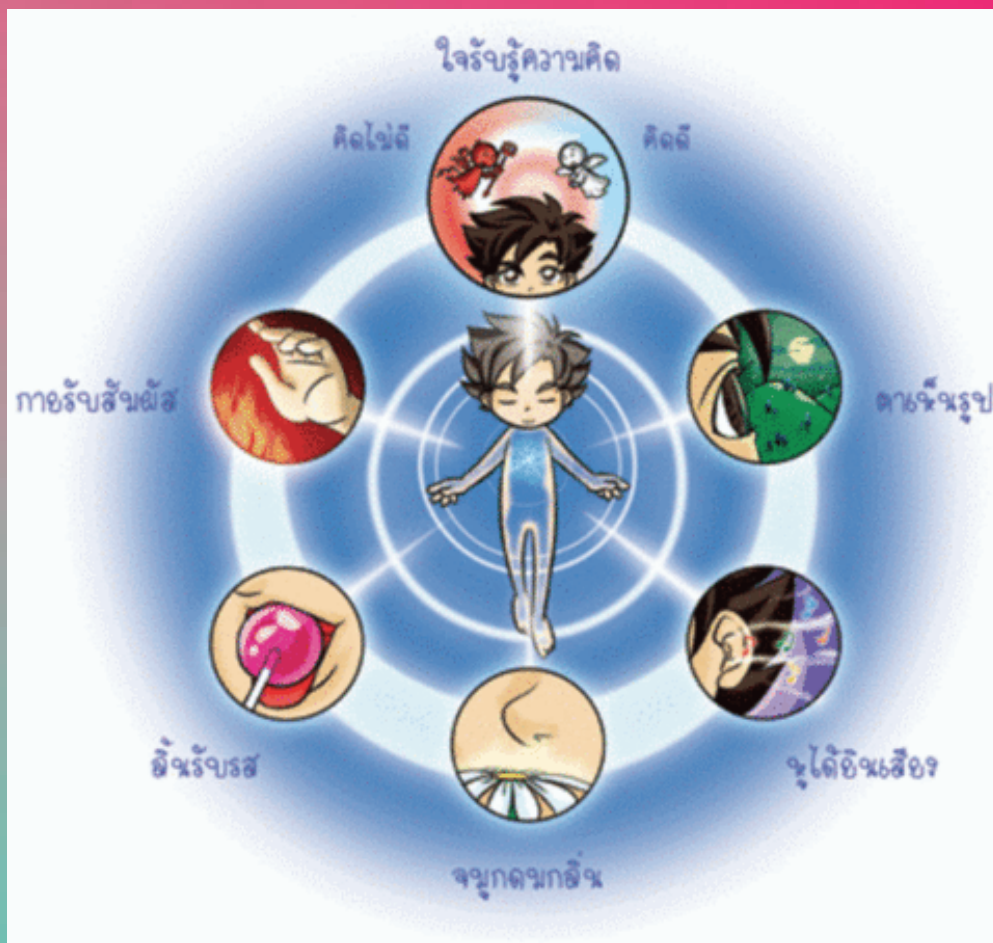
ความหมาย

โมเวนและไมเนอร์ กล่าวว่า
การรับรู้หมายถึงกระบวนการที่บุคคลเปิดรับต่อ
ข้อมูลข่าวสาร ตั้งใจรับข้อมูลนั้นและทำความเข้าใจความ
เข้าใจความหมาย
และในขั้นตอนการเปิดรับ ผู้บริโภค
จะรับข้อมูลโดยผ่านทางประสาทสัมผัส เข้าสู่ขั้น
ตั้งใจรับรู้ ซึ่งผู้บริโภคจะหันมา
สนใจสิ่งเร้านั้นและเข้าสู่กระบวนการสุดท้าย คือ
เข้าใจความหมาย ซึ่งผู้บริโภคจะจัดองค์ประกอบ
ข้อมูลและแปลความหมาย

ความหมาย (ต่อ)

รศ.ดร. เสรี วงษ์มณฑา การรับรู้ หมายถึงกระบวนการที่มนุษย์
เลือกที่จะรับรู้ สรุปการรับรู้ ตีความหมายการรับรู้ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ที่สัมผัส เพื่อที่จะสร้างภาพในสมอง
ให้เป็นภาพที่มีความหมายและมีความกลมกลืน

อาจกล่าวได้ว่า การรับรู้เป็นการเลือกรับสารที่เป็นสิ่งเร้าต่าง ๆ
แล้วนำมาจัดระเบียบให้เป็นหมวดหมู่ แล้วทำการตีความหมายสิ่งเร้า
ที่เข้ามากระทบระบบประสาทสัมผัส แล้วประมวลผลในสมอง
และนำเข้าไปจดจำไว้

กระบวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

1. การเปิดรับ
คือเลือกที่จะเปิดรับสาร

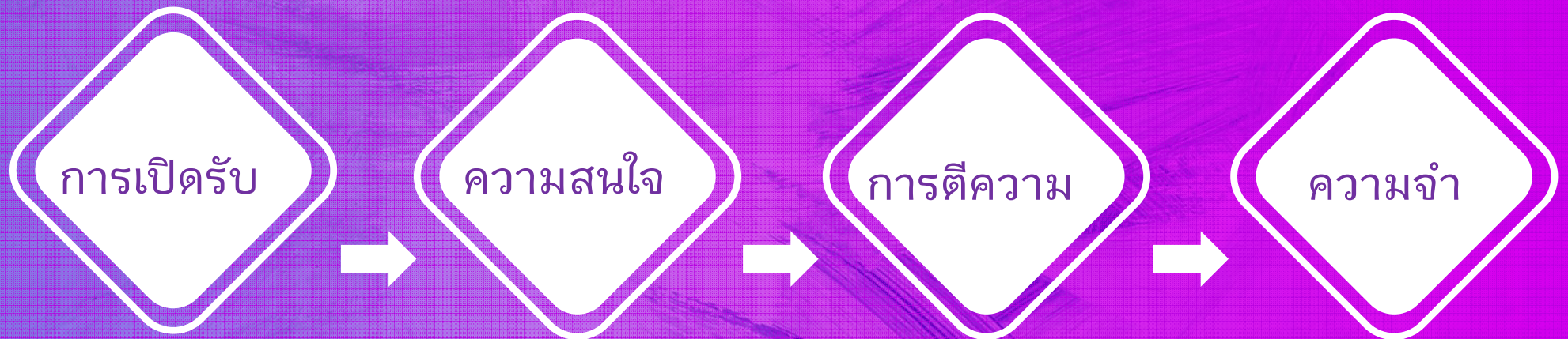
2. ความสนใจ
เลือกที่จะสนใจในสาร
หรือสิ่งเร้าบางประการ

3. การตีความ
นำสาร หรือสิ่งเร้ามาตีความหมาย
โดยให้สอดคล้องกับภาพในสมอง
หรือความคิดเดิม ที่เคยมีมา

4. ความจำ
เมื่อตีความแล้วก็จะเก็บเรื่องราวเหล่านั้น
ไว้ในส่วนของความจำในสมอง
ซึ่งมีทั้งความจำระยะสั้น และ ความจำระยะยาว

กระบวนการรับรู้อะไร

1 การเปิดรับ (Exposure)

- การเปิดรับจะเกิดขึ้นต่อเมื่อสิ่งที่มากระทบนั้น ได้กระตุ้นให้เกิดความน่าสนใจ ช่วยพวกเขาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวัง และอาจเปิดรับเพราะต้องเผชิญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ตนเองไม่สนใจ เช่น เมื่อชมรายการโทรทัศน์อยู่แล้วมีโฆษณามาคั่น ก็เปลี่ยนช่องดูทันทีเพราะไม่สนใจที่จะดูโฆษณา
- นักสื่อสารการตลาดจะต้องพยายามในขั้นนี้เป็นอย่างมาก ในการสร้างสรรค์เครื่องมือสื่อสารการตลาดให้มีความน่าสนใจ ให้สามารถหยุดให้ผู้บริโภคได้ เช่น โฆษณาก็ต้องให้ผู้บริโภค ไม่อยากเปลี่ยนช่องหนี โดยอาจใช้เทคนิคต่าง ๆ ใช้สีสัน ใช้อารมณ์ขัน มาเติมแต่งให้น่าสนใจ, กิจกรรมพิเศษก็มีรูปแบบที่ชวนให้แวะเข้าไปร่วมกิจกรรม

https://www.youtube.com/watch?v=9vrhzcHB00g&feature=player_embedded#t=8

2 ความสนใจ (Attention)

หลังจากที่ผู้บริโภครีบได้ตัดสินใจเปิดรับสารแล้ว ก็เข้าสู่ขั้นตอนที่ผู้บริโภครีบจะเข้าไปสนใจในเนื้อหาที่ได้รับ ตั้งใจที่จะอ่าน ดู ฟัง เช่นผู้บริโภครีบเลือกเปิดรับชม โทรทัศน์ ช่อง 3 และเลือกชมรายการเรื่องเล่าเช้านี้ เพราะมีความน่าสนใจข่าวสารบ้านเมือง แต่ในช่วงรายการ มีข่าวเกี่ยวกับเรื่องการเมือง ก็จะมีสนใจชม แต่เมื่อเป็นช่วงเกี่ยวกับ ข่าวกีฬา ก็หันไปทำอย่างอื่นควบคู่ด้วย เพราะไม่ค่อยสนใจเท่าไรนัก

ปัจจัยที่กระตุ้นการรับรู้

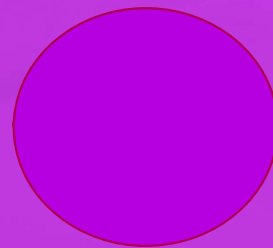
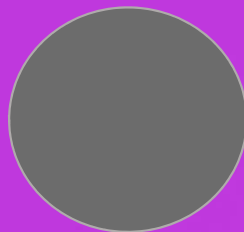
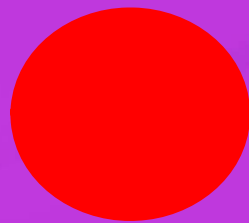
หลังจากที่นักโฆษณาสามารถให้ผู้บริโภคหยุดดูโฆษณาเราแล้ว
ในเนื้อหา หรือรายละเอียดและวิธีการดำเนินเรื่องต้องสร้างความน่าสนใจด้วย ผู้บริโภค
จะเกิดความตั้งใจในการรับสารอย่างต่อเนื่อง

1. ขนาดและความเข้มข้น (Size and intensity)
2. สีและการเคลื่อนไหว (Color and Movement)
3. ตำแหน่ง (Position)
4. การจัดแยก (Isolate)
5. รูปแบบ (Format)

ขนาดและความเข้มข้น

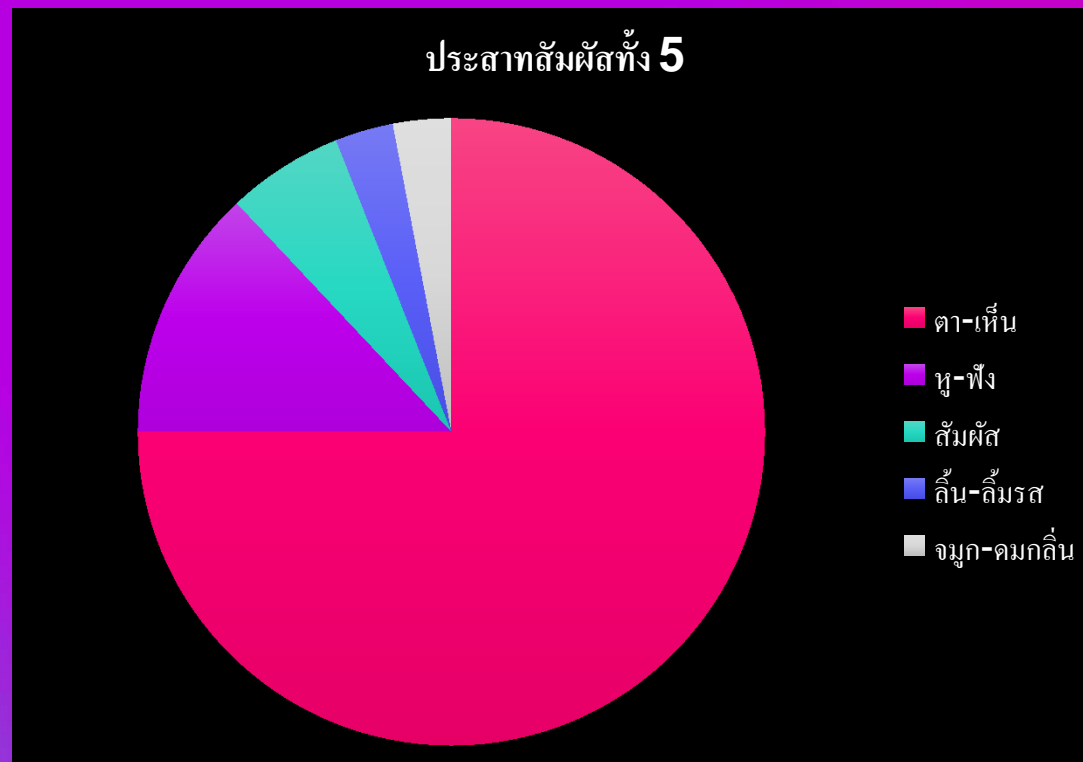

สีและการเคลื่อนไหว

การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5

3 การตีความ (Interpretation)

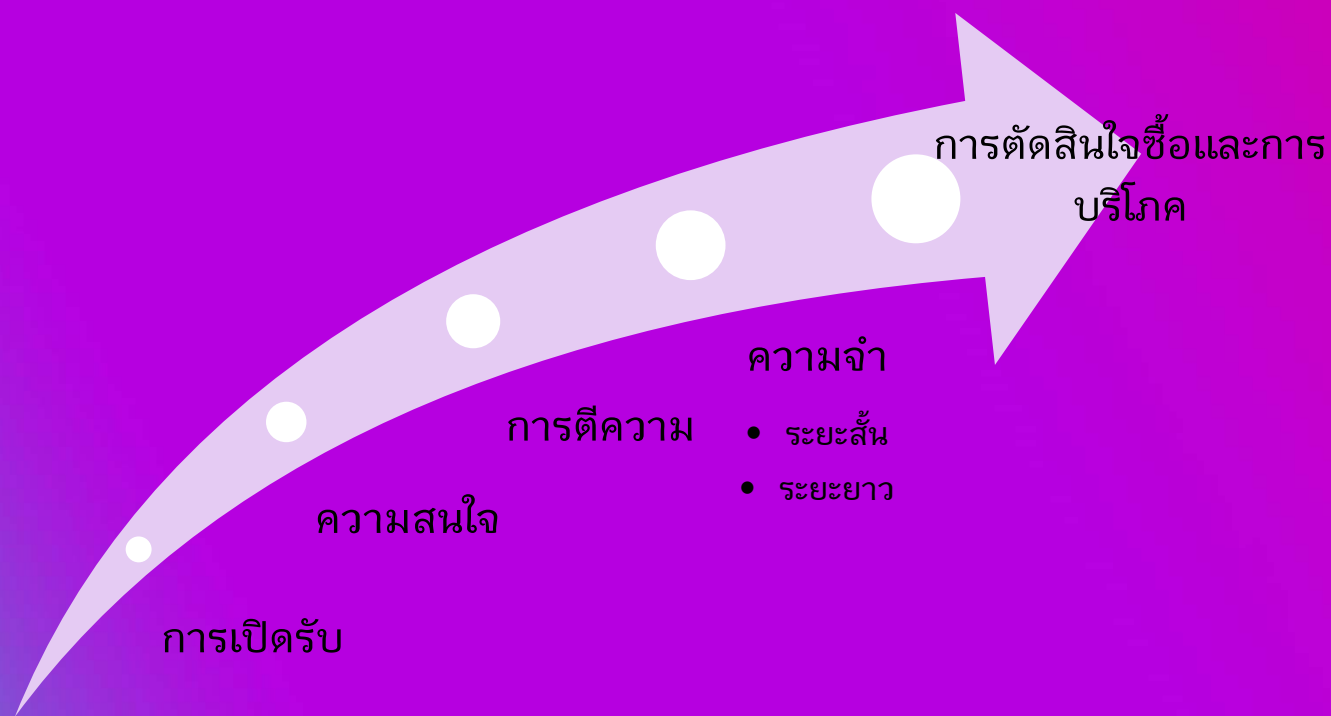
เป็นการนำความรู้สึกที่ได้รับแปลความหมายออกมา โดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์เป็นเครื่องมือ การตีความเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด ซึ่งจะขึ้นอยู่กับทัศนคติ ความเชื่อ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยมีมา เช่น เครื่องดื่มชูกำลังยี่ห้อหนึ่งนำพระเอกซึ่งแสดงละครที่มุ่งเสนอให้กับกลุ่มเป้าหมาย พ่อค้า แม่ค้า มาแสดงนำในโฆษณา เมื่อพบเห็นผู้บริโภคก็อาจตีความหมายได้ว่า เครื่องดื่มชูกำลังนี้เหมาะกับกลุ่มที่เป็นพ่อค้าแม่ค้า

4 ความจำ (Memory)

เมื่อผู้บริโภคตีความสิ่งต่าง ๆ แล้ว
ก็จะนำเข้าไปเก็บอยู่ในหน่วยความจำ
ซึ่งแบ่งเป็นความจำระยะสั้นกับความจำระยะยาว
มีคำกล่าวกันว่า ถ้าเราไม่สามารถเป็น 5 ยี่ห้อแรกของ
สินค้าที่ลูกค้าจะซื้อ
โอกาสที่จะขายได้นับว่ายากมาก

กระบวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สำหรับการตัดสินใจของผู้บริโภค

แนวความคิดที่สำคัญ
ที่ว่าด้วยการเลือก
สรรสิ่งที่ได้รับรู้

1. การเลือกที่จะเปิดรับข้อมูล
2. การเลือกที่จะสนใจข้อมูล
3. การเลือกที่จะต่อต้านข้อมูล
4. การเลือกที่จะปิดกั้นข้อมูล
5. การเลือกที่จะตีความข้อมูล
6. การเลือกที่จะจดจำข้อมูล
7. การเลือกจะบิดเบือนข้อมูล

ลักษณะของสิ่งเร้าที่มีผลต่อการรับรู้

1. ระดับความแตกต่างในการรับรู้ด้านความรู้สึก (Sensory Discrimination)
2. ความแตกต่างระดับน้อยที่สุดที่สามารถรับรู้ได้ (just noticeable difference : j.n.d.) การทำโฆษณา ถ้าเราไม่สามารถดึงจุดเด่นที่แตกต่างกันจนผู้บริโภคสามารถสังเกตเห็นได้ การโฆษณานั้นก็จะสูญเปล่า เพราะจะกลืนกันไปกับของคู่แข่ง
3. การรับรู้ภายใต้จิตสำนึก (Subliminal perception)
4. ระดับการปรับตัว (adaptation level)

ระดับความแตกต่างในการรับรู้ด้านความรู้สึก (Sensory Discrimination)

ความสามารถของผู้บริโภคในการจำแนกความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ
แตกต่างกัน เช่น เสียง แสง กลิ่น รสชาติของอาหาร ผู้บริโภคบางคน
อาจมีความไวต่อการรับรู้ในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เช่นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
ร้านอาหารบางร้านบอกว่าต้มยำใส่น้ำมะนาว ผู้บริโภคทั่วไปอาจเชื่อตามนั้น
แต่ผู้เชี่ยวชาญอาจลิ้มรสแล้วบอกว่ามีส่วนผสมของน้ำส้มสายชูด้วย
ดังนั้นในการกำหนดระดับรสของอาหาร ระดับเสียง หรืออื่น ๆ อาจต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในการ
กำหนดระดับมาตรฐาน

ความแตกต่างระดับน้อยที่สุดที่สามารถรับรู้ได้ (just noticeable difference : j.n.d.)

หมายถึง ระดับความรู้สึกของผู้บริโภคที่เป็นจุดเริ่มต้นให้เห็นความแตกต่าง เช่น เสื้อผ้าราคา 200 บาท กับเสื้อผ้าราคา 220 บาท ผู้บริโภคไม่เห็นว่าราคา 20 บาทแตกต่างกัน แสดงค่าสินค้านี้ราคาเท่ากัน ถ้าเสื้อผ้าราคา 220 บาท ปรับราคาเป็น 250 บาท ราคา ต่างกัน 50 บาท ผู้บริโภคบอกว่าแพงกว่ากัน แสดงว่า ลูกค้าเริ่มสังเกตเห็นความแตกต่าง 50 บาทคือส่วนต่างของการรับรู้ หรือความแตกต่างระดับน้อยที่สุดที่สามารถรับรู้ได้ (j.n.d.)

การรับรู้ภายใต้จิตสำนึก (Subliminal perception)

หมายถึงการรับรู้ที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว
เช่นบางครั้งเราได้เห็นบางสิ่งแล้วเกิดความเข้าใจ และเกิด
การตีความขึ้นทันทีโดยไม่รู้ตัวว่า
กำลังรู้สิ่งเหล่านั้น หรือการร้องเพลงประกอบภาพยนตร์
โฆษณาได้ โดยที่ไม่เคยหัดร้องมาก่อน

ระดับการปรับตัว (adaptation level)

หมายถึงระดับซึ่งผู้บริโภคมองจะไม่ให้ความสนใจ
ต่อไปอีกต่อสิ่งเร้าที่ซ้ำซากจำเจ (ผศ. ดารา ทีปะपाल 2542 : 57) เช่น
เมื่อเราเดินเข้าไปในห้องอาหาร ในตอนแรกเราจะได้กลิ่นหอม
ของอาหาร แต่พออยู่สักพักเราสามารถปรับตัวได้
จะทำให้ไม่รู้ถึงความแตกต่างของกลิ่นอีก